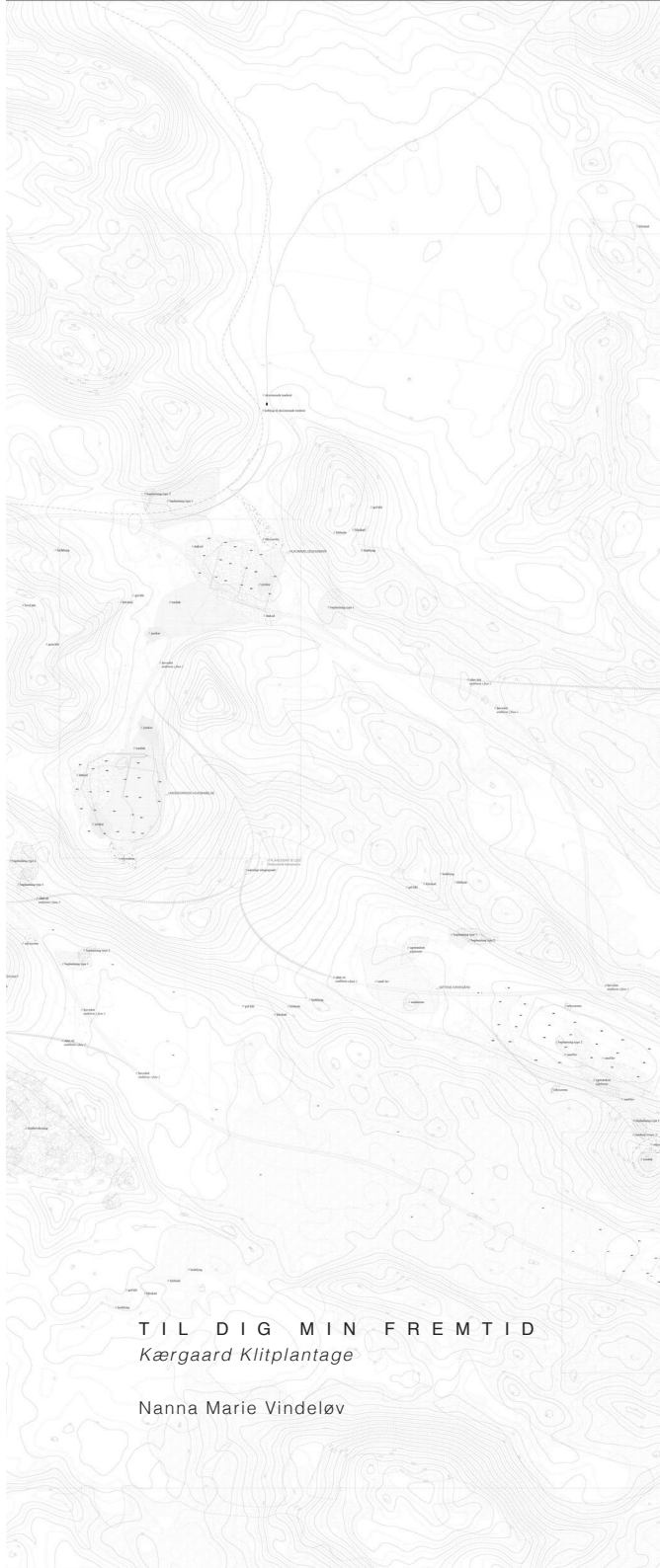

A N T R O P O C Æ N E
LANDSKABSTYPOLOGIER
- Et nyt plantarisk udgangspunkt

TIL DIG MIN FREMTID
Kærgaard Klitplantage

Nanna Marie Vindeløv

T I L D I G M I N F R E M T I D

En vandring gennem projektet // neoartefakternes land

Til dig min fremtid hvordan end du ser ud, til dig min fremtid for hvem end du er, til dig min fremtid til hvem end du føler for og mødes med.

Landskabet i Kærgaard Klitplantagen indeholder en dyb underjordisk historie som ikke for øjet er synlig. blandt hedelyng, urter og halvgræsser blev forurenede spildevand i 1960'erne fra Grindstedværket tømt ud, 285.000m³ for at være præcis. Det er denne forurening som er nærværende i sit synlige fravær, som jeg vil videreformidle til dig min fremtid. Det er denne som er omdrejningspunktet for den vandring jeg vil tage dig på.

Jeg vil erkende mit ansvar, tilgive mine forældres generationers valg og handlinger, og jeg vil til dig min fremtid, overlevere hvad jeg (tror) jeg ved.

-

Langs friluftsrouten ved Kærgaard klitplantage går du og dit følge. I har gået i en rum tid og nu mødes I af Cyanind skoven. Det er ikke til at se det hvis man ikke lige ved det, men her blandt Klit-fyr, Egepur og lærketræer markerer neoartefakter i form af frøbanke de gamle grubernes afgrænsning. Frøbanken står som massive jernmotiver, halvt nedgravet, med forsider hvis overfladestrukturer er afstøbninger af plantelagtes artsmangfoldighed, hver registreret art, hver sin frøbank. Inden i frøbanken findes et hulrum hvor frøstanden fra den specifikke plante er gemt. Skjult, overgroet, væltet eller overfyet af sand vidner de om et planteliv som engang var, og til dig min fremtid, håber jeg de stadig er.

eksisterende friluftsti

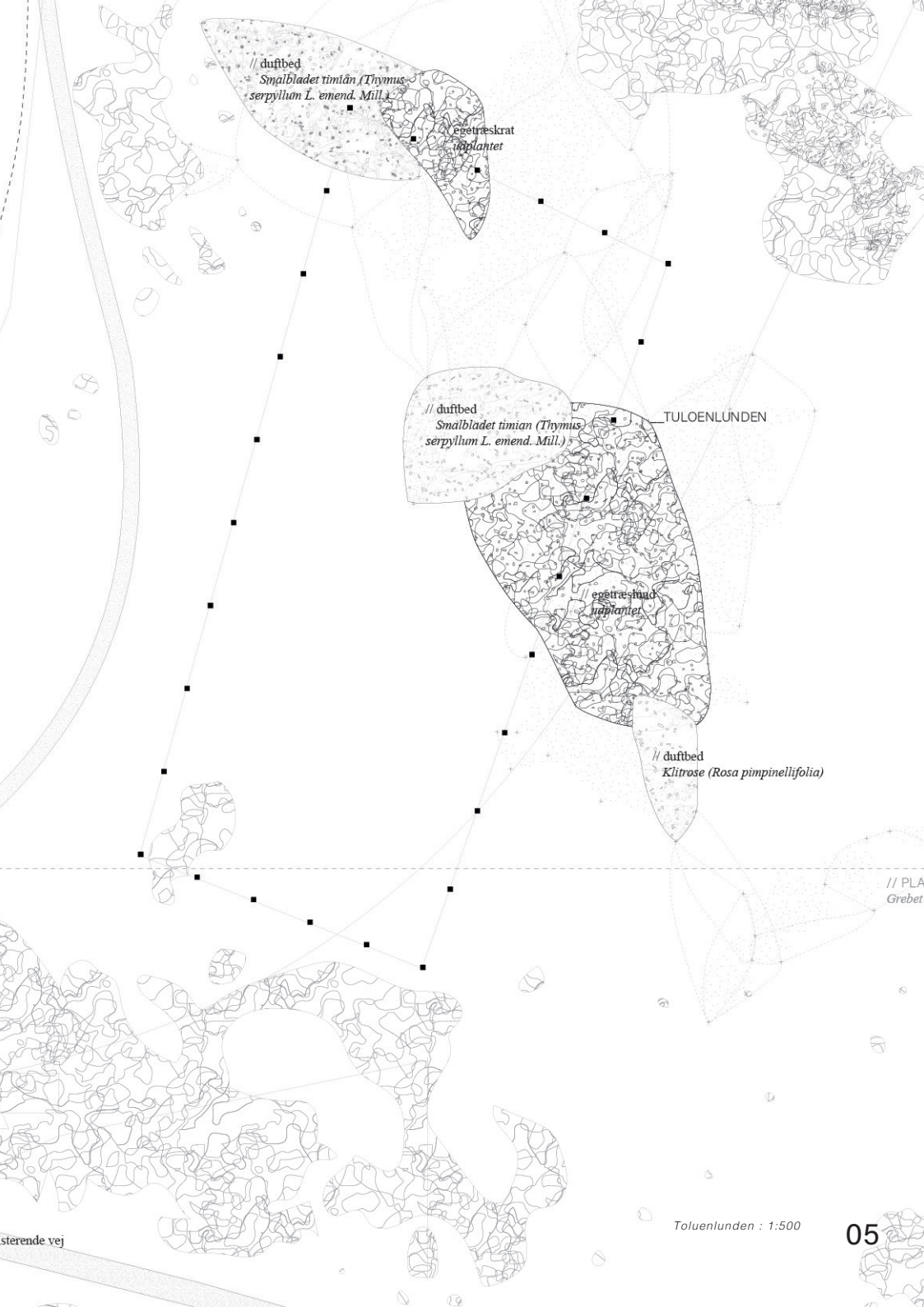
CYANIDSKOV

// vegetræskråt
Nåplanter

// duftbed
Smalbladet timian (*Thymus serpyllum L. emend. Mill.*)

// duftbed
Klitrose (*Rosa pimpinellifolia*)

Længere nede ad stien åbner skoven sig til pletvise lysninger og lunde. Her er det i nogle tilfælde lettere at se neoartefakterne; frøbankene. Klitheden gror i mosaikagtige formationer og optegner planternes modstandsdygtighed, jordbundsforhold, ly og soleksponering gennem beplantningszoner der væver sig ind og ud mellem hinanden. I opdager bede som organisk indgår i Klithedens beplantningsmosaik. Klitrosens karakteristiske parfumerede duft møder jer, en duft som refererer til et spor fra fortiden. Mens deponeringen af spildevandet fra Grindstedværket stod på opstod langstrakte lugtgener. Befolkningen i området klagede over disse, men ikke megen effekt havde det. Duftbedene er en oversættelse af denne lugtgener, en oversættelse som rummer en aromatisk oplevelse, dog med den væsentlige forskel af denne duft forhåbentligt ikke er til gene.

// duftbed
Smalbladet timian (*Thymus serpyllum* L. emend. Mill.)

egetræskrat
lupplanter

// duftbed
Smalbladet timian (*Thymus serpyllum* L. emend. Mill.)

TULOENLUNDEN

egetræskrat
lupplanter

// duftbed
Klitrose (*Rosa pimpinellifolia*)

// PLA
Gebet

Landskabet åbner sig mod vest, hedebevoksede strandvolde rejser sig til begge sider. I enden af dit synsfelt kan du se en reflekterende overflade. På vejen går du oppe og nede, du følger landskabets terrænspring og oplever dit syn kunne strække sig langt og andre steder være indrammet af volde og bakkedale.

Stien deler sig og du kigger mod Giftens Kirkegård. Et minde at huske og vende tilbage til.

Fremme ved enden af landskabets åbning mødes du af “Hukommelseskammeret” og længere ned i læ klirformationer og højdedrag “underjordisk hukommelse”. De to flader udgør tilsammen et informationslag om de hændelser der gennem tiden har fundet sted.

Den primære konstruktion består af et trædæk, som møder jerndæksler og jernkar. Formsproget referer til de markeringer der i landskabet var indsat under oprensingsprocenssen. På jerndækslerne retter du din opmærksomhed ned af, mod det underjordiske, for at læse den information dækslerne videreformidler må du bøje hovedet. På dækslerne er der indgraveret information vedrørende den oprensingsproces de forurenede gruber har gennemgået, koordinater og referencer til hvorhen den mest forurenede såkaldte “hotspot” jord er transporteret hen og lokale sagn om forureningen. Spor fra forsyningens ledninger og markeringer af brøde til biologisk oprensning løber gennem de tre elementer.

Efter oprensningen af de forurenede gruber vurderedes det at den største sundhedsskadelige trussel ved Kærgaard Klitplantage var transporten af forurenede grundvand ud til stranden og dermed dannelsen af strandsøer. Strandsøerne dannes på stranden hvor grundvandet siver op og ud, og under opvarmning af solens stråler fordampes det forurenede vand, hvilket gør det muligt at indånde. Jernkarrene i konstruktionen er en reference til disse strandsøer. De vidner om ophobning, stoftigt tilstandsskifte og grundvandsspejlet.

Over tid vil trækonstruktionen nedbrydes og kun dækslerne og karrene vil stå tilbage. Jeg håber at du min fremtid vil kunne tyde vores informationer, og bruge dem til at forstå hvilke kræfter landskabet her har været udsat for og forstå den underjordiske hukommelse der her findes.

// eksisterende trædti

■
// kobling til eksisterende træden

// beplantning type 2
// beplantning type 1

// klinskæl
// klinskæl
// bedryks

HUKOMMELSESKAMMER

// grå klit
// klinskæl
// trædek
// jernbark
// dækset

// beplantning type 1

// borevæd
etableres i fase 2

// jernbark

// trædek

UNDERJORDISK HUKOMMELSE

// jernbark

// polyvædset

// beplantning type 2

// beplantning type 1

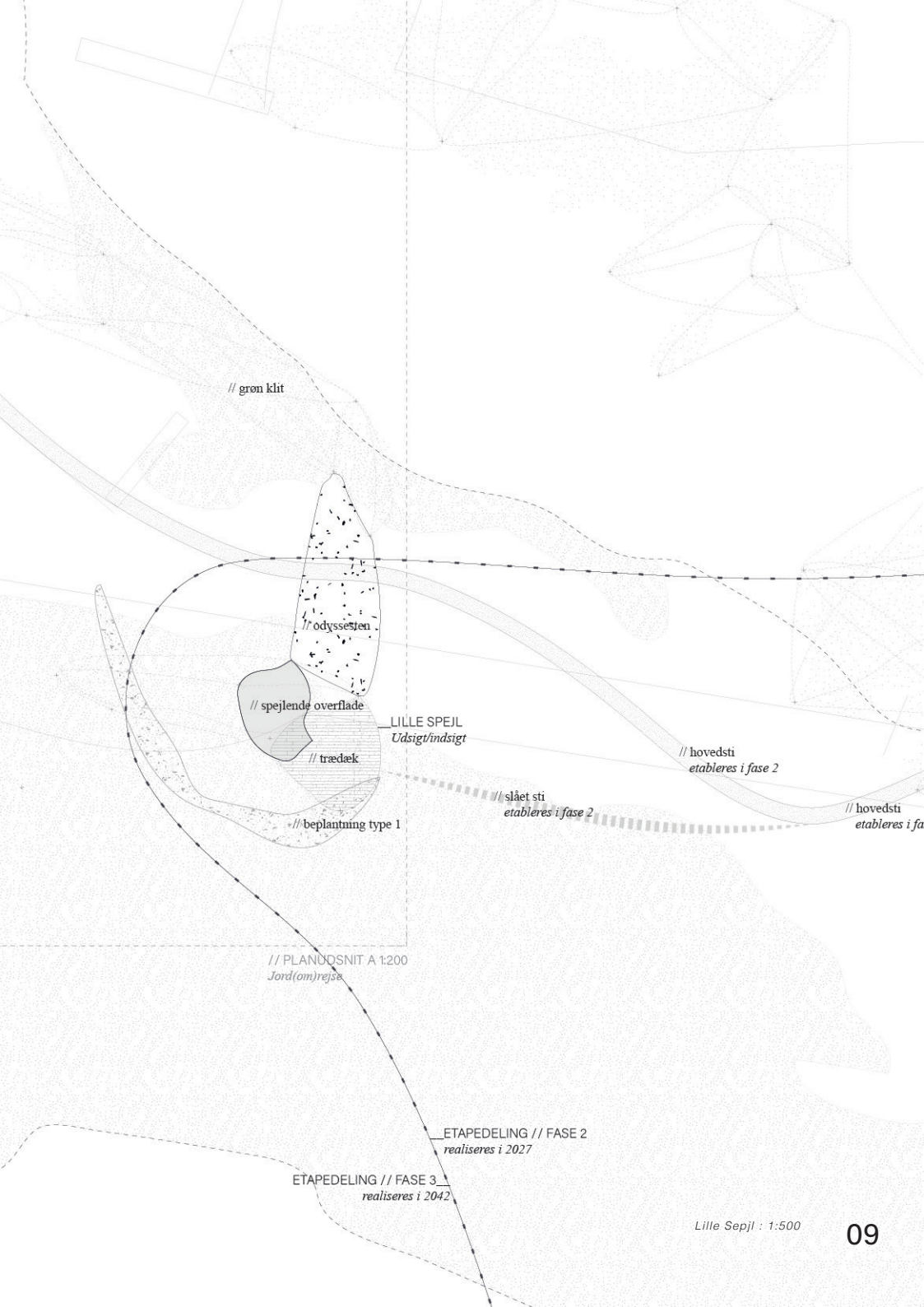
// PLANUDSNIT B 1200
Underjordisk hukommelse

// naturligt vådspejlspunkt

// skel 01
etableres i fase 3

Videre på denne vandring bevæger du dig nu op i landskabet, her møder du Lille Spejl. Et trædæk stabiliserer klittens flygtighed og det lille spejl lader dig møde sig selv i landskabet. Ikke ofte oplever vi at kunne se vores eget spejlbillede i relation til landskabet. Her kan du se dig selv, din størrelse og betydning, du møder dine spor og ser hvilke aftryk du sætter når du bevæger dig i verden.

// grøn klit

// odyssessten

// spejlende overflade

LILLE SPEJL
Udsigt/indsigt

// trædek

// hovedsti
etableres i fase 2

// beplantning type 1

// slået sti
etableres i fase 2

// hovedsti
etableres i fa

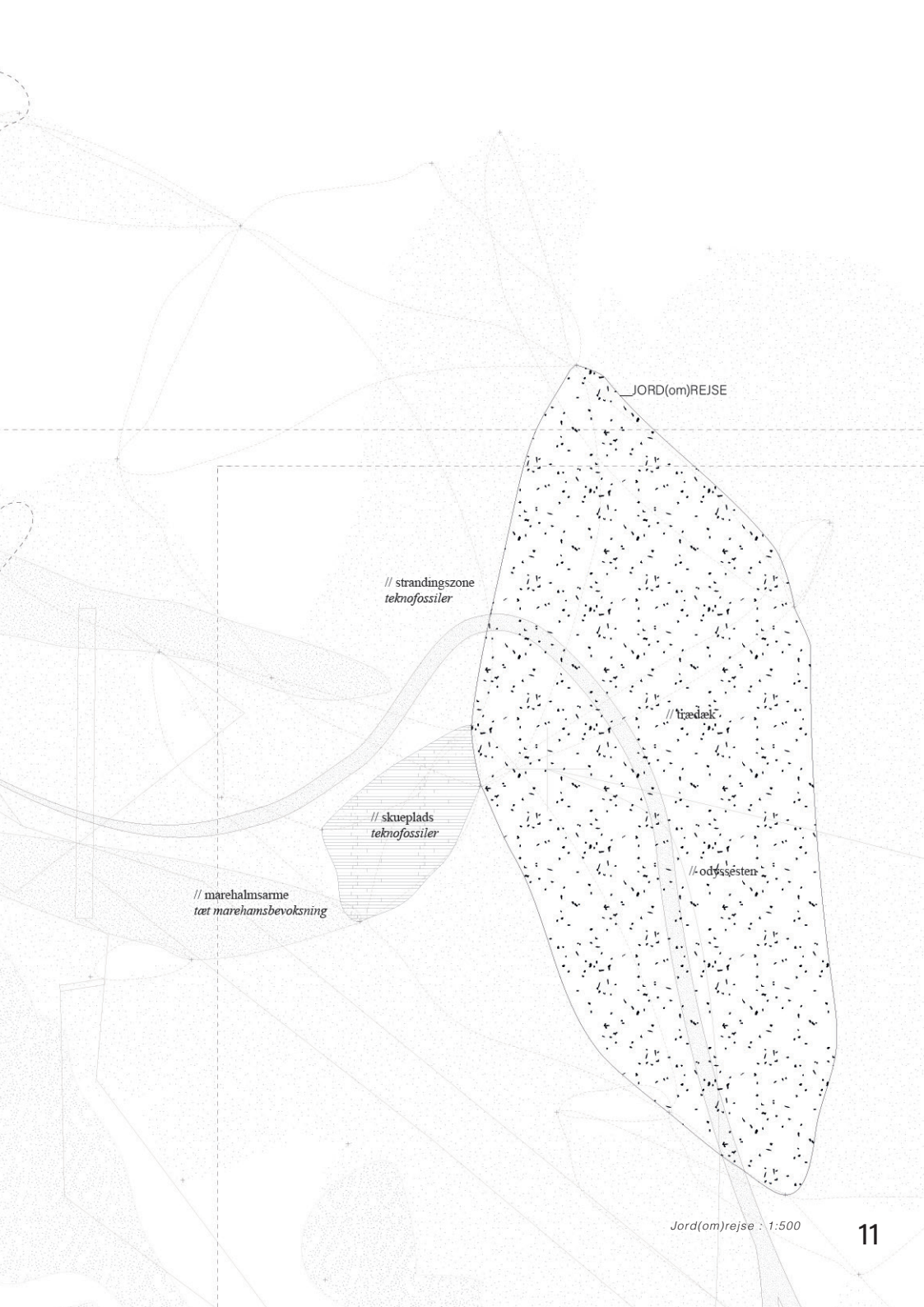
// PLANØSNIT A 1:200
Jord(om)rejs

ETAPEDELING // FASE 2
realiseres i 2027

ETAPEDELING // FASE 3
realiseres i 2042

Lille Sepjl : 1:500

Fra lille spejl kan du se ned til bunden af klitternes dal, og langs stien bevæger i jer. I møder nu jord(om)rejse. Ligesom forureningen gennemgår en rejse i jorden, gør mark- og strandsten det også. Som en reference til de 11.000 forskellige forurenede stoffer som findes i plantagen, indgraveres lokale mark- og strandsten med de kemiske formler for de registrerede stoffer. I Homers heltedigt om Odysseus' lange besværlige rejse med hovedtemaer som hjemkomst og genforening, opkalder jeg stenene odyssesten. De optræder som neoartefakter; vidner og formidler gennem sin materialitet en langvarig rejse. Her i dalen med klitter tårnede op i alle retninger findes den største samling odyssesten i Kærgaard Klitplantage. Jeg håber min fremtid at du med alle disse odyssesten vil forstå hvor indflydelsesrig og forskelligartet forureningen er.

JORD(om)REJSE

// strandingszone
teknofossiler

// tagedæk

// skueplads
teknofossiler

// marehalsarme
tæt marehamsbevoksning

// odyssesten

På stranden møder du Vesterhavet. Et sus, en kraft uden lige, men netop her er den livgivende kraft der kendetegner havets essens en helt anden. Ord som sundhedsskadelig, død og ødelæggelse er mere retvisende. Endnu et spejl viser sig, denne gang med havet som baggrundsmotiv. Her møder du for alvor de konsekvenser som forureningen har medført og du ser dit eget spejlbillede i relation. Jeg håber du min fremtid vil se et andet spejlbillede, et med højere livs diversitet.

På vej tilbage til friluftsrouten går du over, igennem og forbi klitlandskabets zoneinddeling. Efter en tid bevæger du dig ud af de strabadserende kliternes kuperede terræn og møder igen den flade klithede. På venstre hånd kan du af små snoede stiler bevæge dig ind til Giftens Kirkegård.

Giftens Kirkegård er hvad Kærgaard Klitplantage i 1960'erne i folkemunde blev kaldt. Ikke at forveksle med en traditionel kirkegård, er Giftens kirkegård et mindesmærke for de mennesker hvis liv formentlig er endt før tid grundet Grindstedsværkets deponering af forurenede spildevand. På Giftens Kirkegård står en stor mindesten hvis udtryk vil ændre sig over tid via tilførsel af navne på bortgæede personer. En sygdom som ALS er i Grindsted by langt mere hyppigt end det landsdækkende gennemsnit og forskere udtaler at det ikke kan udelukkes at dette kan have relation til spildevandsudledningen. Mindesten står stor og massiv og agerer som en monumenttær anerkendelse; en landskabelig undskyldning til landet så vel som de bortgæede.

// slået sti
etableres i fase 2

// sand/ lav

// mindesten

// beplantning type 1

// beplantning type 2

// egetræskrat
udplantning

GIFTENS KIRKEGÅRD

// hedelyng

Inden du igen slutter dig til friluftsrouten går du forbi Giftens Vy. Et langt kig mod skoven i østlig retning og et langt kig mod klithedlandskabet i den vestlige retning. Stokke af jern står placeret i et udvalg af de punkter som før var rør til kemisk oprensning. De opbryder strækningen og indskriver en skalaforståelse. Her er vores metode på oprensning tæt på direkte oversat til neoartefakter.

-

Tilbage på friluftsrouten, nu er i igen på vej videre.

For dig min fremtid vil jeg efterlade dette landskab, for dig min fremtid vil jeg håbe, for dig min fremtid vil jeg sætte min lid til.

// trædesti (etape 2)

// ødyssesten

UDSIGTSPUNKT

// trædek

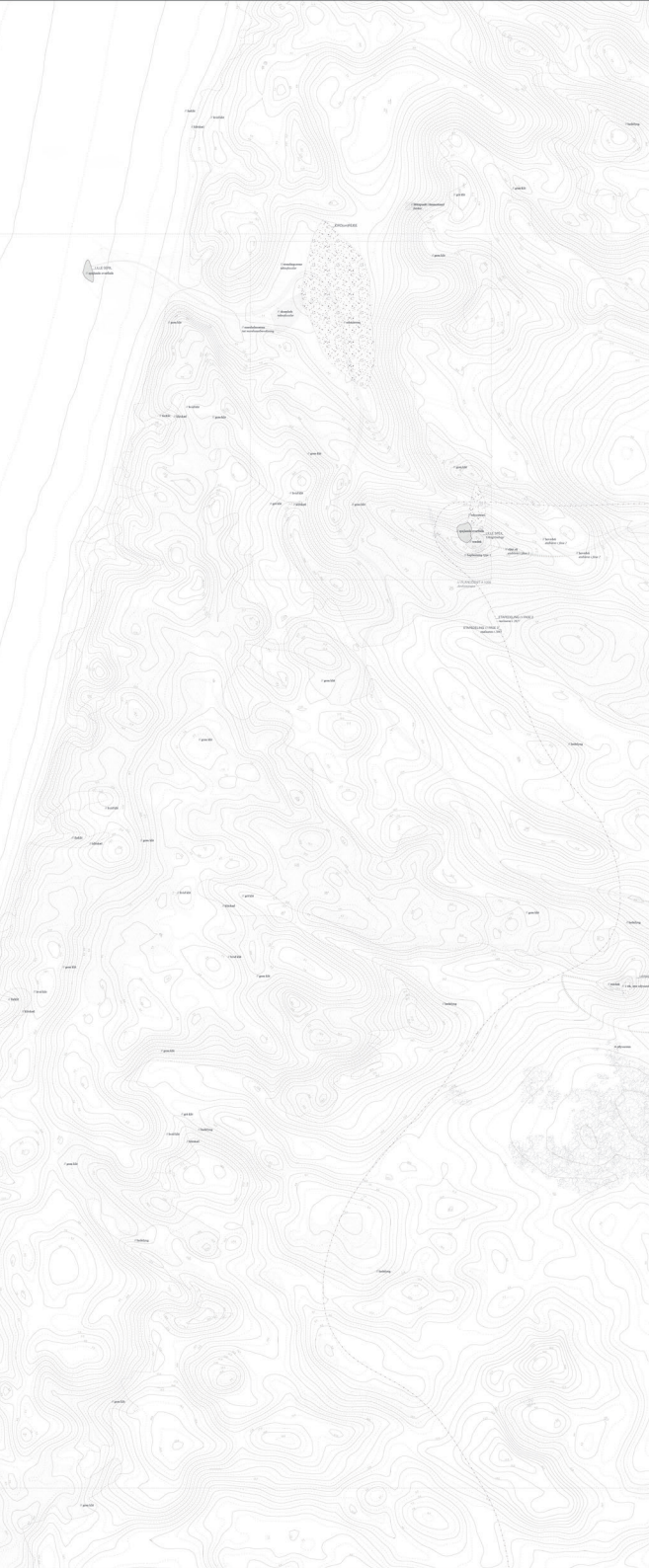
// ødyssesten

// beplantning

// beplantningstype 3

// beplantningstype 3
(blåmunk, røveling, lav?)

GIFTENS VY

Nanna Marie Vindeløv

Kandidatstuderende ved
Arkitektur og Landskab
Institut for bygningskunst, by og landskab

Det Kongelige Akademi
København, Danmark

AFGANGSPROJEKT
FORÅR 2023

Vejleder:
Guro Sollid